

Van de redactie

Als je de klok wel hebt horen luiden maar je weet niet waar de klepel hangt, lees verder, Mathilde doet het uit de doeken. De DTZ-muts maakte deze keer een lange reis met Renaat naar Japan. En dat er in onze vereniging meer wordt gedaan dan duiktrainingen, schetst Michel de Smit in zijn beeld van de ervaringen met de specialty ontwaterbiologie die op dit moment wordt gegeven. Kortom, kom je iets te vroeg op je duikstek en de zon schijnt, vergeet de Luchtbel niet mee te nemen: er staan weer veel leuke en interessante verhalen in over ervaringen van onze leden. Maar duik er niet te diep in, want dan is het tij alweer gekeerd en kom je niet echt aan je duik toe.

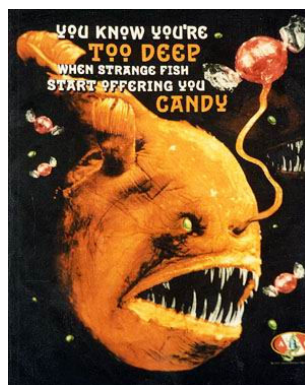
Voor als je het ontgaan is: SEPIA'S ZIJN HOT IN ME!! Geen smoesjes dat je duikspullen niet in orde zijn, daar hebben we onderhoudslessen voor! En niet vergeten: op 20 juni is de snackduik. Geef je op! Veel leesplezier toegewenst en graag uiterlijk 15 juni a.s. alle kopij voor de volgende Luchtbel naar één van de redactieleden.

Arjo, Dick, Margreet, Marian en Veronica

Gefeliciteerd!

Juni 2009:

- 1 – Jeroen de Maat
- 5 – Anke Engelberts
- 10 – Marijke Croes
- 10 – Peter Veerhoek
- 15 – Frans Spoor
- 17 – Sylvia Weenink
- 21 – Bert Kögeler
- 22 - Marian van den Berg
- 22 – Jaro van Waarde
- 24 – Marijke van Hoek
- 28 – Eric van Russen Groen
- 29 – Yolanda de Jong
- 30 – Arnon van de Worp

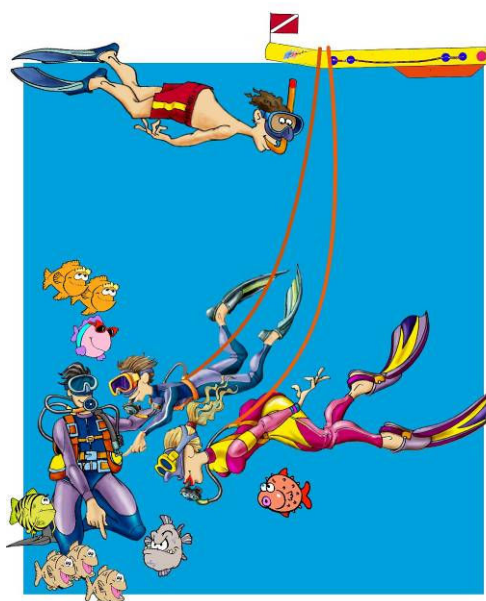

Juli 2009:

- 1 – Sabine Verwei
- 3 – Han de Vlieger
- 4 – Kees Glas
- 8 – Leon van de Gruiter
- 12 – Thijs Borsboom
- 16 – Niels van Oosten
- 17 – Sven van de Walle
- 19 – Paul Neve
- 25 – Floris Buizer
- 29 – Lisa Verhaeghe
de Naeyer
- 30 – Jim Shelton

Inhoudsopgave

- 1 Colofon
- 2 Van de redactie / Verjaardagen / Inhoudsopgave
- 3 Van de voorzitter
- 4 225 duikers tegelijk in Veerse Meer /
Educatie haaien onmisbaar
- 5 Minder haaienbeten in 2008
- 6 Lesje onderhoud duikkit
- 7 Verleidingsscène sexy sepia
- 8 Sepiafoto als schilderij / Goese Sas /
Uit het archief opgedoken
- 9 Het klepelklokje / Mobeiltje terug uit kabeljauw
- 10 Waar is de muts? / Specialty onderwaterbiologie I
- 11 Haringkoningen aangespoeld
- 12 Uit het logboek van Sylvia Weenink
- 13 Mentorenlijst 2009 /
Snackduik Veerhoek's place **Inschrijven**
- 14 Bonaire
- 15 Bootduiken in 2009 III **Inschrijven**
- 16 Schoon zonder sanitair / Stuiterende vis ontdekt
- 17 't Snorkeltje / Plastic aanzien voor kwallen
- 18 Zes ton bijtkracht per cm²
- 19 De vullerslijst / Mutaties per 1/5/2009 / Agenda

Na de cursus onderwaterbiologie...

Van de voorzitter

Dit is dan mijn eerste stukje na mijn rondreis in het Land van de Rijzende Zon... De nieuwsgierigen onder jullie, die willen weten hoe dat was, moeten nu gelijk doorbladeren naar de rubriek "Waar is de muts?" Maar je mag ook eerst dit stukje uitlezen, het andere loopt niet weg. En het is trouwens maar een kort stukje. Er komt nog wel een uitgebreider reisverslag (denk ik). En voor de echte nieuwsgierigen, die kunnen alvast terecht op mijn blog van de reis.

... leuke dingen (1)

het bestuur over een aantal zaken. Een belangrijk punt is in ieder geval dat het van belang is om bij clubduiken weer te zorgen dat de zuurstofkoffer aanwezig is. Als club hebben we dit belangrijk stukje Eerste Hulp in ons clubhuis liggen, dus dat mag geen probleem geven.

Een ander item, waar we nog wat over moeten nadenken, is het (terug) gebruiken of inzetten van een duikleider of duikcoördinator. Dus iemand die gaat bijhouden welke buddyparen te water gaan en wanneer ze weer boven komen en overzicht houdt over de duik c.q. de veiligheid. Als bestuur weten (en beseffen) we dat de NOB deze "functie" niet meer zoveel bevoegdheden heeft gegeven als in het verleden, maar we willen er wel alles aan doen om de veiligheid van onze clubleden zoveel mogelijk te garanderen en dus het duiken

plezierig te houden voor iedereen. En daarbij hoort ook het gebruik van mijn ... leuke dingen (2) ... (aloude) stokpaardje de buddylijn en is er geen plaats voor "Harry".

Tot slot: er wordt door een aantal mensen weer hard gewerkt om een boel leuke dingen voor jullie op touw te zetten en te organiseren. En jullie uitgebreide aanwezigheid en enthousiaste reacties zijn natuurlijk de redenen om dit te blijven doen. Mochten er onder jullie enthousiastelingen nog mensen zijn die ook ideeën hebben of willen meewerken aan deze initiatieven, laat maar horen. Jullie zijn van harte welkom!

De bubbels, Renaat Burggraeve

225 duikers tegelijk in Veerse Meer

Op 23 mei, tijdens Week van de Zee 2009, organiseerden Stichting De Noordzee en de Nederlandse Onderwatersport Bond een wereldrecordpoging voor duikers.

Het doel was het wereldrecord "meeste duikers tegelijk onder water" te verbreken. Daarvoor moesten minimaal 1000 duikers tegelijk onder water gaan.

Met deze recordpoging wilde Stichting De Noordzee meer aandacht vragen voor de bescherming van haaien in de Noordzee, die nog steeds bedreigd worden met uitsterven.

Gelezen in op www.pzc.nl, 23 mei 2009, door Dick Hoeksema

VEERE - Niet de meeste duikers, toch een Nederlands record. Zaterdag 23 mei zijn 225 duikers tegelijk het Veerse Meer in gegaan waarin ze meer dan een minuut met zijn allen vijf meter onder water bleven.

Dat betekent een officieel Nederlands record. Een eerdere recordpoging met 408 duikers is namelijk nooit officieel aangemeld. Zodoende wist de organisatie toch nog een recordtintje aan het evenement te geven. Oorspronkelijk was het plan het wereldrecord te breken met meer dan duizend duikers. Het aantal aanmeldingen bleef echter steken op 460. Uiteindelijk kwamen 225 duikers opdagen, genoeg voor een Nederlands record. Officieel dan.

Educatie haaien onmisbaar

Duikvaker 'Branchenieuws', februari 2009, gelezen door Margreet van Aalst

Educatie is een onmisbaar middel voor bevordering haaienbescherming. De irrationele angst voor haaien is waarom hun bescherming maar niet wil lukken.

Duiken presenteerde in samenwerking met Diving World Nederland en SharkSchool™ op 7 en 8 februari 2009 tijdens DuikVaker presentaties door Dr. Erich Ritter, een Amerikaanse wetenschapper die zich richt op het onderzoeken van het gedrag van haaien in interactie met de mens (zwemmers, snorkelaars, duikers).

Haaien zijn waarschijnlijk de meest verkeerd begrepen dieren op onze planeet. Gevreesd door velen, ontbreekt het deze dieren aan een zeer noodzakelijke lobby om hun grootschalige afslachting te stoppen. Het doden van haaien is één van de grootste ecologische tijdbommen. Een bom die binnenkort zal afgaan als deze niet snel onschadelijk wordt gemaakt. Haaien

bestaan al 350 miljoen jaar en hun vorm is in die tijd nauwelijks veranderd. Er wordt geschat dat we nu al 90 procent van de haaien hebben gedood om hun vinnen of slechts omdat we ze gevaarlijk vinden. Zonder haaien sterven de zeeën en oceanen en daarmee de grootste leverancier van zuurstof op aarde. De bescherming van haaien is cruciaal voor het behoud van de balans in het mariene ecosysteem.

Een belangrijk onderdeel op weg naar bescherming is het wegnemen van niet-onderbouwde of irrationele angst voor haaien. Het is de menselijke natuur eigen te beschermen wat leuk, lief en aibaar is, maar niet wat gevreesd wordt. Juist deze irrationele angst voor haaien moet uitgeroeid worden, willen we de uitroeiing stoppen. Veel 'wetenschappelijke' informatie over haaien is ooit verspreid door onderzoekers die nog nooit haaien in hun natuurlijke omgeving hebben gezien, laat staan zelfs maar een levende haai hebben aanschouwd. Alle ononderbouwde of zogenaamd wetenschappelijk onderbouwde, maar vaak

foutieve informatie moet weerlegd worden en vervangen door de waarheid over deze schitterende en onmisbare dieren.

Een goede manier om haaien te leren begrijpen is actieve interactie. De boodschap is: er zijn geen gevaarlijke haaien, alleen gevaarlijke situaties. Dit geldt immers voor elk roofdier? We roeien toch ook geen honden uit omdat ze in een bepaalde situatie en onder bepaalde omstandigheden mogelijk een mens kunnen doden? SharkSchool brengt duikers, snorkelaars en zwemmers in contact met haaien met de intentie de ware aard van deze ongelooflijk mooie, effectieve en intelligente dieren te laten zien.

Tijdens DuikVaker presenteerde Ritter twee nieuwe producties, de Manual Shark Diving, een handboek over veilige interactie tijdens het duiken met haaien, en een DVD over Shark - Human interaction.

Minder haaienbeten in 2008

Gelezen op www.buitenland.nieuws.nl, 19 februari 2009, door Marian Roos

Het aantal aanvallen door haaien is in 2008 wereldwijd gedaald tot het laagste punt in 5 jaar. De reuzervis zet zijn tanden nog wel altijd het liefst in surfers.

Er werden vorig jaar 59 mensen aangevallen door haaien. Dat was twaalf keer minder dan in 2007. Vier mensen werden in 2008 gedood door haaien, tegenover slechts één in 2007. Maar het aantal van vier dodelijke aanvallen per jaar is heel gemiddeld, zei George Burgess donderdag, bij de bekendmaking van de cijfers voor 2008. Burgess houdt namens het natuurhistorisch museum van de universiteit van Florida bij hoe vaak en waar mensen door haaien worden aangevallen.

Twee van de dodelijke ontmoetingen met haaien in 2008 vonden plaats in Mexico, één was in Australië en het vierde slachtoffer viel in de Verenigde Staten. Acht procent van de slachtoffers is duiker, 36 procent zwemmer, maar met afstand bovenaan staan de surfers, die met 57 procent de grootste groep haaienslachtoffers vormen -omdat de cijfers naar boven zijn afgerond, komen ze samen net boven de honderd procent.

In verband met de slechte economie, waardoor mensen minder geld hebben om op vakantie naar zee te gaan, verwacht Burgess dat het aantal aanvallen in 2009 opnieuw lager zal uitvallen dan het vorig jaar. Maar hij voorspelt dat het aantal haaienbeten op de lange termijn van decennium tot decennium zal toenemen.

Lesje onderhoud duikkit

Op vrijdag 17 april kregen geïnteresseerde DTZ-leden van Martijn en Peter van duikcentrum De Grevelingen in Scharendijke een avondvullende presentatie over hoe je je duikkit het beste kunt onderhouden. Van droog-pak tot natpak, inflators en slangen, duiktanks tot computers, werkelijk alle onderdelen die je nodig hebt om lekker te kunnen duiken kwamen aan bod!

Omdat niet iedereen aanwezig kon zijn hebben we de leukste en belangrijkste tips hieronder nog even opgesomd.

1. Gebruik geen olie of shampoo om je droogpak aan te trekken: daar gaan de seals van kapot, gebruik liever wat talkpoeder.

2. Om de levensduur van je droogpak-rits te verlengen wordt aangeraden bijenwas te gebruiken. (Dat haalt duikcentrum De Grevelingen zelf bij een imker uit België).

3. Hang je droogpak of natpak altijd weg in een droge omgeving, dus niet in die vochtige schuur. Het is ook erg belangrijk om je neopreen en je seals zo min mogelijk bloot te stellen aan UV-straling. Dus je pak niet in de zon laten drogen! Het neopreen wordt er bros van en je seals zullen sneller gaan scheuren.

4. Gebruik bij voorkeur speciale droogpak en natpak hangers om je pak zo lang

mogelijk goed te houden dan komen er geen rare vormen in en hang je de naden en de rits niet kapot.

5. Gebruik je droogpak niet als een dixi! Over de gevolgen als je dat wel doet hoeft denk ik geen toelichting te worden gegeven ;-)

6. Als je je pak aantrekt let er dan goed op aan welke onderdelen je trekt, als er teveel spanning op de naden komt te staan kan je pak scheuren. Een veel voorkomend mankement aan droogpakken is dat de seal waar de laars aan het pak vastzit, scheurt. Dit is eenvoudig te voorkomen door het pak voorzichtig aan en uit te trekken

7. Laat je ademautomatenset regelmatig schoonmaken.

8. In een ademautomatenset zitten 2 tot 30 O-ringen. Het is daarom aan te raden om niet zelf je set open te maken, maar dit te laten doen door een specialist.

9. Laat je tank om de vijf jaar keuren.

10. Spoel je kit na een zoutwaterduik helemaal na met kraanwater om zoutkristallen in en op je kit zoveel mogelijk te verwijderen. Ook na een zoetwaterduik is het aan te raden je kit goed te spoelen om nare luchtjes te voorkomen.

11. Er zijn tegenwoordig speciale onderpakken voor droogpakken die zweetluchtjes opnemen. Door gebruik te maken van zo'n onderpak blijft je droogpak langer fris.

12. Sommige accu's gaan kapot als ze volledig ontladen worden. Als je in de winter niet duikt is het dus aan te raden om je lamp af en toe op te laden!

13. Over het algemeen worden snorkels niet gerepareerd ;-)

Duikcentrum De Grevelingen heeft een groot assortiment aan duikspullen en een eigen atelier dus mocht er onverhoopt toch een keer iets misgaan met een onderdeel van je kit dan kun je het altijd daar laten vervangen of repareren. Gewoon een keer een bezoekje brengen aan de zaak is ook de moeite waard!

De openingstijden zijn 7 dagen per week van 9.00 uur tot 18.00 uur.

Annick Creemers, foto's Roel van der Mast

Verleidingsscène sexy sepia

Door Marcel Modde. Gelezen in de PZC van 16 mei 2009 Sepia-foto Sylvia Weenink

Roerloos meegenieten van de verleidingsscène. Een doodgewone doordeweekse dag, halverwege de ochtend. Een flets zonnetje bij een stevige oostelijke wind. Dus hebben we mooi het rijk alleen, had ik samen met m'n duikmaatje Jan-Willem Prince zo bedacht. Bij het oprijden van de parkeerplaats onder de Zeelandbrug kan die illusie gelijk overboord. Met een beetje wurmen vind ik nog wel een hoekje in de luwte, maar moeten we onze vrijheid delen met snel geteld 70 andere liefhebbers – hoofdzakelijk Belgen – van het Zeeuwse onderwaterleven.

De populariteit van het duiken in de Oosterschelde en het Grevelingenmeer groeit al jaren. Sinds de zoute toevoer tot het Veerse Meer is gerealiseerd en de waterkwaliteit daar zienderogen verbetert, wint ook die locatie aan aantrekkingskracht. Na een time-out van een jaar, was de hernieuwde kennismaking met de Divers Delta voor mij deze maand weer van ongekend niveau. Zonder twijfel: de Middellandse Zee is blauwer, het zicht in de Egeïsche zee vele malen beter en de Rode Zee vol tropische kleurenpracht, maar geen duik is avontuurlijker dan in het Zeeuwse. Hier valt simpelweg veel meer te ontdekken, is amateur-bioloog Theus Hollem, die een auto verderop staat, het ogenblikkelijk met ons eens. De Zierikzeeër heeft zestien jaar duikervaring met gemiddeld 125 duiken per jaar. „Ik ben zo zachtjes aan de hele wereld wel over geweest.”

Eén van die tripjes ging naar zuidoost Sulawesi. In totaal schreef Hollem daar 390 duiken bij in zijn logboek. Onvergetelijk, maar toch: „Ik was 's maandags terug en woensdag lag ik al weer onder de Zeelandbrug. Het buitenland is mooi, maar je mist het ontdekelement. Net zag ik bijvoorbeeld nog een luciferslakje! Als je er een beetje oog voor hebt, kom je op een gemiddelde Oosterscheldedruk toch wel vijftig diersoorten tegen. Met een topduik zelfs zeventig.”

Maar in mei is er voor de jonge snotolf, donderpad, heremietkreeft en wulk slechts een bijrolletje weggelegd. Een plots in de 'erwtensoep' (zicht bij opkomend hoog water dit keer maximaal twee meter) opdoemend rotsblok begroeid met hagelwitte anemonen vangt nog even onze speciale aandacht. Het lijkt alsof het gesneeuwd heeft, terwijl mijn duikcomputer op negen meter diepte toch echt 14 graden Celsius aangeeft. Desondanks, in deze periode draait het vooral toch om de sepia's. Na krap 15 minuten zoeken, zien we een eerste exemplaar boven één van de met takkenbossen (door duikers) gebouwde kraamkamers zweven. Ook hij speurt de Oosterscheldebodem af, naar een vrouwtje. Een stief kwartier en de eerste brugpijler voorbij, stuiten we op een koppel. Hij tast teder met zijn tien armen naar het kleinere vrouwtje. Zij laat het hoofd niet zomaar op hol brengen door het gedweep en het diepzwartgestreepte paaikleed. Roerloos mogen we meegenieten van de verleidingsscène. Na een poosje gunnen we hen weer hun privacy. Langs een wand vol neteldiertjes en veelkleurig wier kabbelen we rustig weer terug naar de wateroppervlakte.

Boven laat Jan-Willem nog even op zich wachten. Hij volgt met zijn filmcamera een grote, dikke kreeft. Een bezorgde duikbegeleider op de kant ziet mij zoeken en informeert in gebarentaal of alles oké is. Ik bevestig zijn signaal. Meer dan oké! Duik nummer drie dit jaar gaat mee naar de persoonlijke schatkamer.

[Videobeelden van de duik van Marcel Modde zijn te zien op www.pzc.nl/video]

Sepiafoto als schilderij

Gelezen in Duiken nieuwsbrief 117 door Margreet van Aalst

Jouw sepiafoto op fotoschilderij?

De sepia's zijn er weer. En dat betekent ook weer honderden onderwaterfotografen in de Oosterschelde! En met jouw sepiafoto kun je in de maanden mei en juni een digidoek fotoschilderij winnen op DuikeninBeeld.tv. Meedoen kan in twee categorieën: fotografen die nog geen twee jaar onder water foto's maken, en de fotografen die al langer dan twee jaar bezig zijn. Alle foto's worden op DuikeninBeeld.tv geplaatst en de bezoekers kiezen na afloop uit een shortlist wat de winnende sepiafoto's van 2009 zijn.

Meer weten of foto's kijken? Ga naar: DuikeninBeeld.tv

Goese Sas

Een sepia op 12 meter diepte in het Goese Sas.

Leon Joosse

Uit het archief opgedoken...

Door Leon Joosse

Dit maal een verslag uit de Luchtbel van oktober 1979:

Oosterschelde Kats

Wat een tegenvaller na die duiken in Engeland weer terug in de Zeeuwse wateren. In Engeland doken we zonder lamp, nu moest de lamp al op 10 meter diepte aan.

Het was de bedoeling een ander duikstekje te zoeken, naar ik dacht waren we hier wel in geslaagd! Bij de jachthaven van Kats bij de zuidelijke punt te water, een stukje oost uitzwemmen, dan kom je langs een kant die naar 20 meter diepte doorgaat. Langs die kant zwem je zuid weg en dan blijf je langs de steile kant.

Op een diepte van 15 meter liggen steenformaties waar krabben en kreeften te zien zijn als je ze voorzichtig nadert.

Als de tijen niet te hoog zijn, kan men er ongeveer een uur duiken voordat men echt hinder ondervindt van de stroom. Ook de plaats waar we omkleden is gunstig gelegen aan de voet van de dijk, waar een kleine parkeerplaats is.

Ben

Het klepelklokje

De lange koude winter en de extreem warme aprilmaand hebben hun effect op de natuur. Aldus stond te lezen in de krant en was te zien bij Omroep Zeeland. Yolanda attendeerde ons hier op en wist te vertellen dat het zeldzame klepelklokje volop in Grevelingen en Oosterschelde was verschenen.

Erik had ons uitgenodigd om weer eens bij Veerhoek's Place te komen duiken. Het was prachtig weer en het water zag er helder uit. Yolanda riep: "Jongens we gaan vandaag klepelklokjes zoeken hè!". Nog voordat we te water gingen en zelfs ons duikpak nog maar aan hadden, had Yolanda al een fraai exemplaar gesignaleerd!

Het klepelklokje is een heel fraai kwalletje en doet zijn naam eer aan want het is inderdaad precies een klokje met klepel. Omdat het kwalletje op

het eerste gezicht veel op een zeedruifje lijkt, dachten wij dat het ook tot de ribkwallen behoort. Dat is echter niet het geval: het klepelklokje is een neteldier en behoort tot de hydroïdpoliepen.

Omdat we onderwater zo op zoek waren naar dit klepelklokje, viel ons op hoeveel kwalletjes er eigenlijk voorkomen bij Veerhoek's Place. We zagen de Amerikaanse langlob-ribkwal, heel veel zeedruifjes, meloenkwalletjes en een blauwe haarkwal.

Tja zeg nou zelf, wie zou als kwalletje zijnde niet graag door het prachtige onderwaterlandschap van Veerhoek's Place willen zweven?

Linksboven het klepelklokje.

Hiernaast, van links naar rechts: meloenkwalletje, Amerikaanse langlob-ribkwal, zeedruifjes.

Mathilde Matthijse

Mobieltje terug uit kabeljauw

Gelezen in ANP en Nu.nl, 27 februari 2009, door Arjo de Keizer

Een Engelse zakenman die zijn mobiele telefoon was kwijtgeraakt op het strand, was stomverbaasd toen het toestel opdook in een kabeljauw. Andrew Cheatle vertelde dat hij eerder die week met zijn hond aan het dollen was geweest. "De telefoon moet uit mijn zak gevallen zijn en meegesleurd door een golf."

Toen Andrew winkelde voor een nieuwe telefoon, werd zijn vriendin gebeld. "Je oude mobiel belt mij", aldus zijn vriendin.

Een visser vertelde haar dat hij de telefoon die ochtend had gevonden in de maag van een flinke kabeljauw. Eerst had het mobieltje het niet gedaan en daarom stak de visser de simkaart van de telefoon in zijn eigen mobiel en belde de vriendin van de man.

De zakenman kon het verhaal niet geloven, maar ging toch kijken. "Mijn telefoon deed het na een week gewoon nog, hij stonk alleen een beetje en was wat beschadigd." Andrew heeft overigens geen nieuwe telefoon gekocht.

Waar is de muts?

Was De Muts in vorige editie nog ergens onder water, deze keer was ze mee met uw voorzitter naar de andere kant van de aardbol, en wel naar Japan, het Land van de Rijzende Zon.

De eerste dagen in Tokyo was er nog maar weinig zon, dus toen kwam ze goed van pas zoals je kan zien als ik voor de belangrijkste tempel van deze metropool sta. Maar verder heeft De Muts in mijn rugzak gezeten, behalve dan voor de officiële foto-shoot natuurlijk.

Zo is ze verder gesignaleerd in Kyoto (voor Kyoto Tower), in Beppu bij de warm-water bronnen en in Hiroshima. Daar zat ze op een terras met een blondje... zo'n goudgele echte Belgische rakker met de toepasselijke naam "Duvel".

Uiteindelijk is De Muts nog gezien op de trappen van Huis Ten Bosch in Nagasaki. Dit om alvast weer aan het Hollandse straatbeeld te wennen na 3 weken minshuku's en papieren wandjes...

Ik kan jullie wel verklappen dat het een onvergetelijke rondreis geworden is, een onderdompeling in een totaal andere wereld! Dit in een wereld waar treinen tot op de minuut nauwkeurig op tijd rijden, je verbaasd staat over zoveel discipline en behulpzaamheid. En laten we de eerlijkheid niet vergeten, want waar kan je nog je camera verliezen en hem dik 3 uur later, 150 km verder (en een 2 uur durende treinreis) hem weer ophalen aan een loket met geen andere uitleg / vraag dan "Camera?" Maar zoals reeds gemeld in mijn stukje "Van de voorzitter" zal ik binnenkort een verslagje maken of je moet alvast op mijn blog kijken (met foto's!!).

Renaat Burggraeve

Specialty onderwaterbiologie I

Eerlijk gezegd heb ik toch eerst zitten twifelen of de specialty onderwaterbiologie wat voor mij zou zijn. Maar ik kan mij nog goed de duik herinneren, waarbij mijn buddy zich bijna in zijn automaat verslikte en al wild gebarend een soort vreugdedansje maakte bij een kleine vis! De vis had ik ook gezien en hij zag er inderdaad wel wat anders uit dan de vissen die ik tot nu toe was tegen gekomen, maar wat het nu was en of het iets bijzonders was? Na afloop van de duik werd mij duidelijk dat het een haaitje betrof. Ook de keer dat mij verteld werd dat sommige kwallen uit poliepen kunnen groeien, keek ik mijn mededuiker ongelovig aan. Dus nog eens nagedacht over mijn bescheiden kennis over het onderwaterleven en tot de conclusie gekomen dat een onderwaterbiologiecursus geen kwaad kan.

Wat mij aansprak in de cursus is dat deze gericht is

op het onderwaterleven in Nederland zoals we dat hier dagelijks kunnen tegen komen. Het bijbehorende lesboek is alleen al de moeite waard om door te lezen en door te kijken vanwege de mooie foto's. De cursus, onder de bezielende leiding van Harm Verbeek, begon met twee zaterdagochtenden theorieles [28 maart en 4 april; red.]. Duidelijk werd dat het dieren- en plantenleven onderwater in te delen is in diverse groepen en dat de verschillende soorten elk een eigen voorkeursplek hebben. Ook moesten er groepsgewijs een aantal opdrachten gemaakt worden, die later gezamenlijk werden besproken. De sfeer was opperbest en ook voor de inwendige mens werd uitstekend gezorgd!

Nu resten nog twee buitenduiken [6 en 27 juni; red.], waarvan één in zoet water, waarbij we het geleerde in de praktijk kunnen brengen. En dat Harm daarbij weer zorgt voor de nodige interessante opdrachten lijkt mij vanzelfsprekend.

Michel de Smit

Haringkoningen aangespoeld

(Novum) - Zowel op Texel als op Vlieland is dinsdag een haringkoning van ruim drie meter lang gevonden. Het is volgens Centrum voor Wadden en Noordzee Ecomare de eerste keer dat deze dieren in Nederland aanspoelen.

Gelezen in Trouw, Leeuwarder Courant, 20 mei 2009, door Marian Roos

De dieren leven normaal gesproken op ongeveer duizend meter diepte in de Grote Oceaan. De Texelse vis heeft een lengte van 3,20 meter en de vis van Vlieland een lengte van 3,30 meter. 'Gemiddeld worden ze zo'n acht meter lang', zegt woordvoerder Pierre Bonnet van Ecomare op Texel. 'Het is de eerste keer dat zulke vissen in Nederland zijn aangespoeld. Ik denk dat de exemplaren zo'n dertig jaar oud zijn.'

'We kennen deze dieren zelf ook niet, maar hebben inmiddels begrepen dat paartjes soms samen op pad gaan. Of het hier ook om een paartje gaat, is niet bekend. Ze zijn in ieder geval flink verdwaald. Ik kan me voorstellen dat ze wel eens in Spanje zijn aangespoeld, maar dit is iets anders.'

In de archieven, die tot in de 19^e eeuw terug gaan, is niet eerder de vondst van een haringkoning, ook wel riemvis genaamd, gemeld. Waardoor de dieren in Nederland terecht zijn gekomen, is niet bekend. 'Daar kunnen we alleen maar naar gissen. Vorig jaar spoelden in de herfst veel braamvissen aan. Toen bleek dat dit door een wijziging in de oceaanstroming komt. Maar het is nog veel te vroeg om conclusies te trekken.'

Ecomare maakt een soort gipsafdrukken van de dieren die in het centrum worden tentoongesteld. De dieren zelf gaan naar museum Naturalis in Leiden, waar ze worden onderzocht. Hoewel de naam anders doet vermoeden, is de haringkoning gewoon een vis, maar dan langgerekt.

De eerste vondst werd gedaan door een schoolklas, die in het zuiden van Vlieland een rondleiding op een vrachtwagen in de Vliehors kreeg. Vlak daarna vond een eindexamenleerling die op Texel woont de tweede haringkoning in het noorden van Texel.

Uit het logboek van...

Uit het logboek van Sylvia Weenink

Sinds wanneer duik je en wat was je eerste duik?

Ik duik sinds de zomer van 1999 en mijn eerste duik was in Frankrijk, Argelès sur Mer op 5 augustus. Ik wilde graag in Nederland leren duiken en had al een kennismakingsafspraak bij de plaatselijke duikclub gemaakt voor september, maar wat mij afschrok was dat ik alles zelf aan moest schaffen, zonder zeker te weten of ik het wel leuk zou vinden. Op de camping waar wij op vakantie waren

gaf men duikinstructie en ik besloot om daar mijn 1* brevet (CMAS) te behalen. Thuisgekomen was ik nog steeds heel enthousiast en werd lid van Onderwater SportClub Gorkum.

Hoeveel gelogde duiken heb je? 559

Waar, in welke landen heb je zoal gedoken?

Nederland, België, Frankrijk, Spanje, Egypte (Hurghada, Safaga, The Brothers, Elphinstone, een diep Zuid safari), Zuid Afrika (Kwa Zulu Natal, Sodwana), Mozambique (2x), Kanaaleilanden Guernsey en Jersey, Nieuw Zeeland, Malediven live aboard (2x), Australië, Bonaire, Indonesië (Manado en Lembeh), Zanzibar, Mexico. Op de planning voor komende vakantie in augustus staan de Filipijnen (Bohol en Moalboal).

Vertel wat over jouw meest bijzondere en dierbare duik uit je logboek.

Ik heb een hekel aan nachtduiken dus het is vreemd dat ik toch juist een nachtduik kies, maar toch. Dit was duik nummer 376 op 7 juni 2005, we hebben toen een ongelooflijke nachtduik van 100 minuten gemaakt op het huisrif van Triton Village in Hurghada. Ik had van tevoren bij het duikcentrum aangegeven dat ik zo graag een Spaanse danseres wilde zien en kreeg te horen dat die daar helaas niet voorkwamen. Nou we stonden in naveldiep water en ik zag iets roods op de muur en zakte onder om te kijken en geloof het of niet (ik kon het eerst ook niet geloven) het was een Spaanse danseres. Een paar meter verder zat een octopus in de muur, we zagen een

krokodilvis, gestreepte dwergkoraalduiveltjes, jagende sepia's, baby sepia's, fluitvissen, naaktslakken, gevleugelde zeepaardjes een gevlekte slangaal echt zo veel leven en we hebben amper afstand afgelegd en zijn max. 15,5 m diep geweest. Van het duikcentrum begrepen ze niet wat we er aan het doen waren, ze zagen de ene flitslicht na het andere.

Het grappigste was nog dat er gelijk met ons een groep Nederlanders het water verliet. Zij hielden het na een half uur voor gezien en liepen enorm te mopperen omdat er niets te zien was.

Wat was je kortste of langste duik ooit en hoe kwam dat?

De kortste duik was 12 minuten op 16-3-2003 bij Burghsluis met een zicht van 20 cm. We konden de

meters niet aflezen en het stroomde onverantwoord hard. De langste duik was 113 minuten in juni 2005 te Hurghada.

En tot slot welk waterdier heeft het meeste indruk op je gemaakt?

Wat een moeilijke vraag want ik vind alles, van piepklein slakje tot walvishaai, leuk. Ik denk dan toch een Egyptische dolfin die ons tijdens een duik erg liet schrikken door ineens, als was hij een buddy, naast ons te gaan liggen, om ons heen zwom, ons helemaal bekeek en later nog met "vriendjes" terugkwam om op afstand naar ons te kijken.

Hartelijk bedankt voor de medewerking!!

Graag gedaan, het was een leuke gelegenheid om alles weer eens in gedachten door te nemen.

Margreet van Aalst

Mentorenlijst 2009

De buitenwateropleiding 2009 wordt begeleid door de zogenaamde mentoren. Dit zijn ervaren duikers, die bereid zijn extra tijd te besteden aan de opleidingen. Hieronder vind je de mentorenlijst met namen en telefoonnummers. Deze lijst is gebaseerd op die van 2008. Wijzigingen graag doorgeven.

Renaat Burggraeve	2* Instructeur	
Kees Glas	2* Instructeur	
Bert Moet	2* Instructeur	
Frans Spoor	2* Instructeur	
Harm Verbeek	2* Instructeur	
Yolanda de Jong	1* Instructeur	
Benny van den Steen	4*	
Henk Betlem	3*	
Dick Hoeksema	3*	
Kees Jan Lastdrager	3*	
Roel van der Mast	3*	
Mathilde Matthijsse	3*	
Wouter van der Scheer	3*	
Chris Spoor	3*	
Erik Veerhoek	3*	
Martin Verhage	3*	
Mario de Wever	2*	

*) = werkt in ploegendienst, soms overdag beschikbaar

@ = doordeweeks beperkt beschikbaar

Frans Spoor

Snackduik Veerhoek's place

Beste duikers,

Op 20 juni organiseren we weer een snack duik in Veerhoek's place. Het programma ziet er als volgt uit: **13.30 uur verzamelen, 14.00 uur te water en na de duik gaan we traditie getrouw snacken aan de waterkant.**

De kosten bedragen: € 5,00 (voor de snacks en drank). Heb je zin om mee te doen, geef je dan op voor 10 juni, zodat de barcommissie weet hoeveel ze moeten inkopen. Graag aanmelden via de mail. Vermeld er bij of je alleen komt duiken of zowel gaat duiken en daarna gaat snacken.

Groeten, Erik Veerhoek

Bonaire

Dit jaar leidde onze vakantie naar een van de Benedenwindse Eilanden, Bonaire. Nadat we drie keer op Curaçao waren geweest, wilden we dit jaar eens kijken hoe Bonaire er uit ziet, met name onder water.

Even wat feiten. Bonaire is zo'n 100 miljoen jaar geleden onder zee ontstaan en bestaat uit rots. Het heeft een oppervlakte van 288 km², is 40 km lang en 5 tot 12 km breed. Kortom niet echt groot. De hoofdstad is Kralendijk, maar hier moet je niet veel meer van verwachten dan een handjevol regeringsgebouwen en veel winkeltjes gericht op de toeristen die komen met het vliegtuig of met een cruiseschip. Het overgrote deel van de toeristen bestaat uit Amerikanen die komen duiken. Bonaire telt op dit moment slechts twaalfduizend bewoners en is daarmee het dunst bevolkte eiland van de Benedenwindse Eilanden. De bevolking leeft van het toerisme, de overslag van olie en de zoutindustrie.

© Brandon Cole / www.brandoncole.com

Na een vlucht van ruim 10 uur kwamen we aan op een luchthaven, die nog kleiner is dan vliegveld Midden Zeeland. Zonder problemen passeerden we de douane en pakten we onze koffer van de band. Vervolgens haalden we onze auto op, een Toyota Hillux. Een auto heb je zeker nodig om je duikflessen en spullen mee te nemen. Op naar onze accommodatie en nog even wat eten. Het was inmiddels half negen 's avonds. Tijd om te gaan slapen. De volgende dag naar Buddy's Dive waar we onze flessen en lood ophaalden. Elke dag namen we vier flessen mee. Aan de hand van een lijst van Bert Schreurs reden we naar de mooiste duikplekken.

Wat meteen opviel is dat het eiland zeer schoon is in vergelijking met Curaçao: geen vuil langs de weg. De natuur is prachtig: veel leguanen, flamingo's, zilverreigers en noem maar op.

Een van onze eerste duiken was naar de Hilma Hooker, een wrak dat vanaf de kant goed te bereiken is. Een mooie duik op een diepte van 30 meter. Andere duikplekken waren stuk voor stuk mooi en schoon en wat opviel niet beschadigd. De vissen waren zo mak als een lammetje en ook dit jaar waren de schilpadden ons weer goed gezind. Bijzonder voor Arjo, want die had dit nog nooit van dichtbij gezien. Uiteindelijk vonden we een strand, Brenton Beach, waar we vijf duiken hebben gemaakt. Geen duiker te bekennen, dit was echt een superlocatie. Uitrusten op het strand na een duik en weer een duik op dezelfde plek, want je raakte er niet uitgekeken. Enorm veel verschillende vissen en vooral grote vissen, die niet echt bang waren voor duikers. Uiteindelijk hebben we twaalf duiken gemaakt en ze waren stuk voor stuk prachtig.

Bonaire is rustig en mooi, zowel boven als onder water. Helaas zat onze reis er na zeven dagen op en moesten we weer terug naar Nederland, waar gelukkig de zon ook scheen. Kortom een prachtige vakantie en zeker een aanrader voor mensen die plannen hebben om naar de Nederlandse Antillen te gaan om te duiken.

Erik Veerhoek

Bootduiken in 2009 III

In het komend seizoen worden de leden van duikteam 'Zeeland' die in het bezit zijn van een 2*-brevet of hoger en een geldige duikkeuring, weer in de gelegenheid gesteld om met de 'Cornelis Laurens' een aantal bootduiken te maken.

We vertrekken steeds van het ponton aan de oostzijde van de Julianahaven in Yerseke (zie het kaartje).

	Datum	Kentering tov Stavenisse	Afvaarttijd	Bestemming
Zaterdag	13 juni	LW 13.46	11.30	Kulkenol havenhoofd (Zierikzee)
Zaterdag	18 juli	HW 12.26	10.45	Veenkant Gorishoek 'Muer'
Zondag	16 augustus	HW 11.50	10.00	O 31 (lamp Kees Jan)
Zondag	30 augustus	HW 12.16	10.00	Sleepwrak Tholensche Gat
Zaterdag	5 september	LW 10.45	??????	Onder voorbehoud DRIFTDUIK

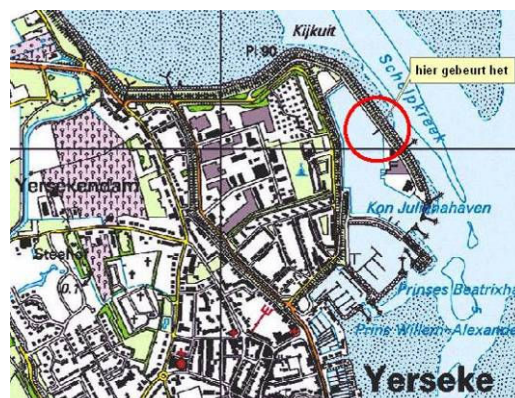
Deelnemers:

			Za 13 juni	Za 18 juli	Zo 16 aug	Zo 30 aug	Za 5 sept
1	Renaat	Burggraeve	x	x	x	-----	-----
2	Marco	Collignon	x	x	x	x	x
3	Kees	Glas	x	x	x	x	x
4	Dick	Hoeksema	x	x	-----	-----	x
5	Henk	Jobse	-----	-----	x	x	-----
6	Marcel	Jobse	x	x	x	x	x
7	Leon	Joose	x	x	x	x	x
8	Bert	Kögeler	x	x	x	x	x
9	Rinus	Krijger	x	x	x	x	x
10	Mathilde	Matthijse	x	x	x	x	x
11	Peter	Meerleveld	x	x	x	x	x
12	Ronald	Roes	-----	x	x	x	-----
13	Yvonne	v. Scheppingen	-----	x	x	x	-----
14	Michel	de Smit	x	-----	-----	-----	x
15	Chris	Spoor	x	x	-----	-----	x
16	Frans	Spoor	x	x	x	x	x
17	Oliver	Spoor*	x	x	x	x	x
18	To	Verhaeghe	x	-----	-----	-----	-----
19	Han	De Vlieger	x	x	x	x	-----

Gaarne bovenstaande informatie nauwgezet controleren en eventuele fouten zo spoedig mogelijk aan mij door-geven.

Als je verhinderd bent geef dat dan zo spoedig mogelijk aan mij door, eventueel aan Erik Veerhoek.

Als de duiklocatie en/of afvaarttijd is veranderd, probeer ik dat in de clubkrant te plaatsen. Helaas is dat niet altijd mogelijk, je doet er dus verstandig aan om enkele dagen van tevoren naar de definitieve vertrektijd en/of duik-locatie te informeren. Bij slechte weersvooruitzichten altijd contact opnemen.

DUIKLEIDERS GEZOCHT

Voor de bootduiken die dit seizoen georganiseerd worden, worden nog duikleiders gezocht. Heb je belangstelling meld je dan aan.

Verder heeft het bestuur voor de bootduiken van de vereniging het volgende bepaald.

- Twee sters brevet verplicht
- Bijdrage voor introduc  bedraagt   7,- (zelf afdragen aan de penningmeester)
- Deze bijdrage geldt ook voor niet duikende introduc s
- Duikende introduc s hebben geen voorrang boven niet duikende introduc s
- Indien men zich niet afmeldt voor een bootduik treedt men, na overleg met de organisatie, op als duikleider bij een van de volgende bootduiken.

De offici le inschrijvingstermijn voor de bootduiken is verstreken. Opgave is nog steeds mogelijk, evt. telefonisch. De plaatsing is op volgorde van aanmelding. Er kunnen maximaal 16 personen mee. Een maand voor het vertrek kunnen introduc s worden aangemeld (wel zelf de bijdrage aan DTZ regelen (zie boven)).

Veel duikplezier!
Kees Glas

PS. Neem vooral een decompressieboei en/of gidslijn mee!!

Schoon zonder sanitair

Gelezen in Duiken Nieuwsbrief 106, door Margreet van Aalst

Tot voor kort konden vissen in de Wijthmenerplas naar het toilet, wasten kikkers hun zwemvliezen en gingen de eendjes in bad. Dat is nu verleden tijd. Op 25 oktober haalden duikers van duikvereniging Octopus en De Tuimelaar uit Zwolle een kleine vrachtwagen vol sanitair uit de plas. De wastafels, toiletten en badkuipen lagen er al jaren. Ze werden ooit geplaatst in de hoop dat zich een kunstmatig rif zou vormen, maar dat plan mislukte. Er ontstond geen rif en het sanitair verspreidde zich over de bodem. Deze situatie was potentieel gevaarlijk voor duikers en recreanten, dus besloten de verenigingen en de gemeente Zwolle tot een gezamenlijke opruimactie.

Stuiterende vis ontdekt

Gelezen op www.nu.nl/wetenschap, 27 februari 2009, door Marian Roos

AMSTERDAM - Een felgekleurde vis die zich voortbeweegt door over de zeebodem te stuiteren, is een nieuwe vissoort, ontdekt voor de kust van Ambon.

De vis is gezien door duikers, in de wateren voor het Oost - Indonesische eiland. Dat meldt **BBC News**.

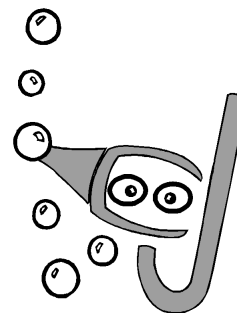
De duikers omschreven het als een hoppelende vis, die zich bij elke sprong afzet tegen de zeebodem. "Net een rubber bal", aldus onderzoekers in het Amerikaanse wetenschapstijdschrift Copeia.

Kikker De vis behoort tot de 'frogfish-familie' en ziet er dan ook een beetje uit als een kikker. De zogenaamde 'psychedelica frogfish' ziet er bijzonder uit met zijn golvende witte en blauwe strepen op een perzikkleurige ondergrond. De strepen lijken te ontspringen in zijn felblauwe ogen, die vooruit kijken als mensenogen. Het dier heeft een breed en plat gezicht met dikke wangen en een brede kin.

Identificeren Het bestaan van de zogenaamde 'psychedelica frogfish' kwam aan het licht toen het de duikers niet lukte om het dier te identificeren. Ze stuurden de foto's naar een frogfish-expert aan de Universiteit van Washington die het dier w l konden plaatsen.

't Snorkeltje

Hoi. Ik wil me even voorstellen: Rob Maas is mijn naam. Ik ben pas lid geworden van DTZ en het bevalt me prima.

Mijn passie is het wrakduiken op de Noordzee. Met m'n boot heb ik rond de 900 duiken gedaan op de Noordzee. Voor de rest train ik voor het wrakduiken op het Galjoen zonder Poen, dat vlak bij Wemeldinge ligt en waar ik ondertussen al 1400 duiken op gemaakt heb.

Ook ben ik voor het duiken vaak in het buitenland geweest. Mijn vakanties op Bonaire en in Zuid-Frankrijk zijn me het meest bijgebleven. Op Bonaire ben ik 3 jaar achter elkaar op vakantie geweest en heb er 3 x 2 weken op de windjammer gedoken. Dat was fantastisch: veel vis en een prachtig wrak om te zien.

In Zuid-Fankrijk ben ik ondertussen al zo'n dertig keer geweest. Als je wilt duiken op wrakken moet je daar zijn: het zicht is fantastisch, 25 tot 40

meter, en veel wrakken zijn nog intact; bovendien is het maar een klein stukje varen naar de wrakken.

Ik ben lid van DTZ geworden om te komen trainen. Voor de mensen die meer willen weten over wrakduiken, of die een keer mee willen trainen, of een basisopleiding wrakduiken willen doen: je kunt me altijd bellen of mailen.

Groeten, Rob

Plastic aanzien voor kwallen

Gelezen in www.nu.nl/wetenschap/ 13 april 2009 door Marian Roos

AMSTERDAM. Reuzenschildpadden zien plastic aan voor kwallen. Bij dode reuzenschildpadden wordt opvallend vaak plastic in de maag aangetroffen. Dat blijkt uit historisch onderzoek van biologen uit Canada.

De onderzoekers van Dalhouse University in Nova Scotia bestudeerden de lijkschouwingen van 408 lederschildpadden die sinds 1885 zijn gestorven. Bij ongeveer een derde van de dieren vonden ze sporen van plastic in het spijsverteringssysteem. Meestal ging om stukjes van plastic tassen, maar de schildpadden hadden ook vislijnen, ballonnen, sponzen en snoeppapiertjes verorberd.

Prooi

Het ingeslikte plastic was in de meeste gevallen niet de doodsoorzaak. Toch waarschuwen de onderzoekers dat rondslingerend afval een grote bedreiging vormt voor reuzenschildpadden. De dieren zien het plastic waarschijnlijk aan voor kwallen, hun natuurlijke prooiën.

“Het eten van plastic is niet goed voor ze, of het nou tot de dood leidt of niet”, verklaart onderzoeksleider [Mike James](#) op [Discovery Channel](#). “Het is behoorlijk alarmerend dat plastic zo'n groot onderdeel vormt van hun dieet.”

Bedreigd

Lederschildpadden zijn de grootste schildpadden ter wereld. Ze wegen vaak meer dan 500 kilo. De 150 miljoen jaar oude dieren worden echter met uitsterven bedreigd. De wereldwijde populatie reuzenschildpadden is in de afgelopen 25 jaar vermoedelijk met meer dan de helft geslonken.

Oplossing

“Deze diersoort heeft al zo lang overleefd. Maar nu krijgen de schildpadden steeds vaker te maken met een bedreiging die door mensen wordt veroorzaakt”, aldus Mike James. “Van alle milieuproblemen is dit probleem niet zo moeilijk op te lossen. We zouden gewoon niet alles in plastic moeten verpakken. Er zijn genoeg alternatieven.”

Zes ton bijtkracht / cm²

Door Gerben van 't Hof. Gelezen in het AD van 18 maart 2009 door Margreet van Aalst

ROTTERDAM/OSLO Noorse wetenschappers ontdekten resten van de Pliosaurus, een 15 meter lang vleesetend zeemonster, met een gewicht van 45 ton, dat leefde in de tijd van de dinosauriërs (147 miljoen jaar geleden). De Pliosaurus was ongeveer even groot als de potvis, een walvisachtige. De kaken van het gigantische zeemonster hadden met gemak een bestelbus aan gruzelementen kunnen malen.

De Pliosaurus, waarvan op het Noorse Spitsbergen een fossiel is gevonden, kon vier keer harder bijten dan de Tyrannosaurus rex, die tot voor kort bekendstond als het dier met de sterkste kaken. Wetenschappers van de Universiteit van Oslo presenteren deze week hun onderzoek naar het fossiel van de Pliosaurus-soort. Het betreft de achterste helft van zijn drie meter lange schedel. „Van een dier met zo'n schedel verwacht je een

stevige bijt. Maar dit is buitensporig,” zei Joern Hurum, hoogleraar gewervelde paleontologie.

Na veel rekenen kregen de deskundigen een beeld van de bijtkracht van het prehistorische zeedier, dat de naam roofdier X ontving. De dertig centimeter lange tanden oefenden een kracht van zes ton per vierkante centimeter uit. Daarmee was de bijtkracht tien keer groter dan die van elk hedendaags dier. Nu zijn aligatoren, krokodillen en en haaien kampioen in bijten.

Roofdier X leefde volgens de wetenschappers 147 miljoen jaar geleden, tijdens de Jura-periode. Het beest was met vijftien meter net zo lang als een vrachtwagen met oplegger en woog met 45 ton evenveel als een kleine locomotief. De Pliosaurus voedde zich met vis, inktvissen en zeereptielen. Hij had vier grote vinnen om zichzelf voort te stuw. Na onderzoek in een windtunnel werd geconcludeerd dat de Pliosaurus er vermoedelijk meestal twee gebruikte. De twee andere werden alleen in beweging gezet als hij een sprintje moest trekken. CT-scans wezen uit dat de Pliosaurus kleine hersenen had, die dezelfde vorm hadden als die van de witte haai.

Tijdens een expeditie in 2007 ving onderzoekers een glimp van roofdier X op. Zij bestudeerden op Spitsbergen de botresten van een kleinere Pliosaurussoort, toen zij grote botfragmenten uit de grond zagen steken. De vindplaats werd afgezet, de gps-coördinaten werden opgeslagen en in de zomer van 2008 keerden de wetenschappers terug om het graafwerk te verrichten. Langzaam kwam de grootste Pliosaurus die ooit is aangetroffen tevoorschijn. Naast een deel van de schedel werden ook 20.000 fragmenten van het skelet veiliggesteld.

Terwijl de Universiteit van Oslo deze bevindingen uit de doeken deed, maakten Canadese wetenschappers bekend een fossiel te hebben gevonden van mogelijk de kleinste dinosaurus ooit. De Hesperonychus, een vleesetend dier, was zo groot als een kip en had twee poten met vlijmscherpe klauwen.

De vullerslijst

De onderstaande personen zijn graag bereid om flessen te vullen. Schroom niet om te bellen, de compressor staat er voor ons allemaal! Maak tijdig een afspraak met een van hen. Als je favoriete vuller niet te bereiken is, probeer je gewoon een ander.

Renaat

Renaat Burggraeve
Marco Collignon
Kees Glas
Leon Joosse
Kees Jan Lastdrager
Roel van der Mast

Henk Betlem
Marian Roos
Bert Schreurs
Frans Spoor
Benny vd Steen
Erik Veerhoek
Harm Verbeek

Mutaties DTZ per 1 mei 2009

**Nieuw lid, hartelijk welkom bij DTZ:
Ronald Stadhouders**

**Adreswijziging:
Jan-Kees Kallemeijn**

Agenda

Za 13 juni
Ma 15 juni
Za 20 juni
Zo 21 juni
Zo 5 juli
Za 18 juli
Zo 26 juli
Zo 16 aug

Bootduik Kulkenol havenhoofd (Zierikzee); afvaart 11.30 uur
Deadline juli/augustus-Luchtbel
Snackduik Veerhoek's Place, 13.30 uur
Hans Verkooijen Wandeling, 'Deltapark Neeltje Jans', 14.00 uur
Hans Verkooijen Wandeling, 'Deltapark Neeltje Jans', 14.00 uur
Bootduik Veenkant Gorishoek 'Muer'; afvaart 10.45 uur
Hans Verkooijen Wandeling, 'Deltapark Neeltje Jans', 14.00 uur
Bootduik O31; afvaart 10.00 uur